

Il-Faqar: għajn ta' ħniena.

Fi sqaq l-aktar imwarrab tar-raħal tinsab id-dar li fiha jgħammar Toni ta' Cekċek flimkien ma' martu u ħames ulied. Mill-bitħha mtajna titla' taragħ fejn issib setaħ li fuqu tħares daqsxejn ta' għorfa fejn trabbew tliet subien u żewġt ibniet. Għalkemm imfarfrin ġmielhom, il-kbir ta' għaxra u ż-żgħira ta' sena u nofs, li ma kenzix il-ħarqa mgeżwra ma' qaddhom, tista' tgħid li jinsabu għarwenin. Billi x-xitwa, għadilli meħ-lusin mid-dbieben tas-sajf, il-bard jaħkimhom sewwa u mter-trin kollha, jitgeddsu fuq il-mitraħ mimli zkuk u trab tat-tiben, fil-waqt li jitgħattew b'xi xkora tinten bil-ħmieg. Htija tan-nuqqas ta' ndafa u tat-taħlit tar-rqad mat-tisjir u ħwejjeg oħra, wiċċeit it-tfal isfar jixhed għaks u mard.

L-imsejkna Netta, ommhom, ma jistax ikun li tlaħħaq ma' kollox. Hi trid il-ħin kollu tfarraġ liż-żgħira, dejjem im-qabbda m'għonqha tingħi, billi tbillilha l-għażżeja maħmuġa fiz-zokkor. Żewġha Toni ma jistħoqqlux tmaqdir iż-żda aktarx mogħidrija. Għalkemm xogħlu fil-faħam xejn ma jaqbel ma'

ħabu dwar sokor u mgħiba tajba u għadilli ħamest ijiem mill-ġimġha jasal id-dar imdejjaq għax ma jsibx jaħdem il-Marsa, ma jinfexx jidgħi iżda joqgħod isabbar 'il martu u jziegħel bit-tfal. Meta jdaħħal xi nofs lira ħaqq jum xogħol huwa jifrah sajtir għalkemm ikun jaf li jrid iħallasha dejn għand tal-ħanut. F'dan il-jum jieħu t-tfal u jidawwarkom dawra mar-rafha. Meta xi nies jarawħ hekk ferħan, jithennew u jgħidulu: "Alla jgħinek u jsabbrek Ton". Xejn ma jifnih aktar minn kliem fieragħ bħal dan għax hu jidhirlu li dak in-nhar il-ftit għonja iżda r-ġibha tar-rafha imiśhom imqar idaħħilulu t-tfal ġewwa n-jagħtuhom xi logħma ħobż kemm jitnejqu, għax bil-kliem biss il-bniedem ma jgħixx. Lill-mara jqimha ħafna u għat-tfal jithenna jiċċaħħad minn erba' għażiex jgħidu fil-miškun biex iħallihom fil-ħin ta' l-ikel. Hekk kienu jinsabu ta' Ċekċek meta xortihom qalgħet daqqa 'oħra ta' ħarta li tefgħet-hom lura bis-šħiħ.

Mart Toni, ħtija tat-tqandil dewwiemi tat-tfal, dan l-aħħar mardet bil-vini varikuži jew aħjar il-vini ta' saqajha nteffu u tqabbżu 'l barra mill-ġilda. Billi t-tabib tal-Gvern amrilha serħan kemm tista', dejjem kienet twarrab dik is-sitt ħabbiet fil-ġimġha biex tista' toqqħod bil-qiegħda waqt il-quddiesa ta' nhar ta' Hadd. Iżda din il-ġimġha kienet l-agħar waħda ta' kemm kienet ilha miżżewwga, billi żewġha kulljum reġa' lura b'idejh fiergħha mix-xogħol. Għalhekk dak in-nhar marret tisma' l-quddies bit-tama biss li xi ħadd iħenn għaliha u jagħtiha fuqieq toqqħod bil-qiegħda mqar f'gieh suritha. Iżda ż-żgħażaq għar-rabha xi maqgħad żejjed iħalluh għal xi tfajla ħelwa mogħnija bis-sahħha u mhux għall-mara sfajra u mċewħha ta' Toni l-faħħam; fil-waqt li tat-tajjeb jibżgħu li jekk jiċċaħħdu minn maqgħad żejjed jistgħu jħammu l-qalziet jew iweġ-ġgħu meta jinżlu għar-robnejhom. Wara nofs siegħha bil-wieqfa l-imsejkna Netta sabet ruħha sejra lejn id-dar tix-xengel bl-uġġi u meta waslet kellha timtedd minnufi. Żewġka li kien iħobbha daqs dawl ghajnejh ma qagħad x jaħsi bra darbejnej u fis mar jiġri għand it-taħbi li bħal qabel amrilha bħala l-aħjar duwa s-serħan. Iżda din id-duwa l-aktar li tgħodd għall-ġibha li jistgħu jħallu erba' patatiet kienu jridu jżidu d-dejn għand tal-ħanut.

Wara jumejn ta' taħbi kbir li fihom Toni, bieżel iżda xortih hażina, kellu jagħmel xogħol martu, jziegħel u jsabbar il-ħin kollu lit-tfal, fil-waqt li kull fil-ġħaxja jiġri 'l hawn u 'l hemm jara jittallabx mimli nħajsa minnestra kemm it-tfal ma jorqdux im-ġewħiñ, it-tifla ż-żgħira tingħi l-ħin kollu, mifnija mill-ġuħ u mill-ġħatrx, instabel mejta kiesha silġ u safra daqs il-llellux.

L-imsejken Toni, quddiem din id-dehra li tnissillek ħiniena ma jafx fejn jaqbad jagħti rasu, ma fel-ħaġix iżomm iżjed u jolfoq

u jibki, imgerrex minn din it-taħbila ġdida, milqut għall-aħħar mill-qagħda mċajpra ta' martu u ta' wliedu u mbeżże' mill-ħsieb ikrah li ġieħ li sata' jehħes lil bintu mill-mewt bi ffit tat-tħabrik iż-żejjed, lebbet il-barra jidgħi lid-dinja u jisħet xortih.

F'dak il-jum! għall-ħabta ta' nżul ix-xemx ġisem il-falihām instab miflug u minxur fuq l-ghollieq taħt l-irdum tal-wied ffit 'l hemm minn tarf ir-raħhal.

Il-bniedem, aktarx mibni b'qalb u b'moħħ dghajfa, mgħaf-feg taħt is-setgħa tal-flus, m'għandux ħila jieqaf lill-ġħawgħ u kċċ-dwejjaq li bihom huwa miżgħud dan il-wied tad-dmugħi.

KELINU BUSUTTIL.

(Student tax-Xjenza.)